

راهنمای بالینی تشخیص، درمان و پیشگیری از

www.ketabchi.ir

بسته‌بندی به ترتیب حروف الفبا:

دکتر سید ابراهیم اسکندر، دکتر آذین آیت الهی،

دکتر علیرضا خاتمی، دکتر علی خامنه‌ای پور، دکتر محبی دولتی،

دکتر محمد شیر پور، دکتر حسین طباطبائی، دکتر اعظم قاجری، دکتر علیرضا فیروز،

دکتر محمد مهدی گویا، الهه محمودی مقدم، دکتر مهشید ناصحی، دکتر منصور نصیری کاشانی

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای بالینی تشخیص، درمان و پیشگیری از جذام / نویسندگان به ترتیب حروف الفبا سیدابراهیم اسکندری ... [و دیگران]: [برای] مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ مرکز آموزش و پژوهش بیماری‌های پوست و جذام دانشگاه علوم پزشکی تهران. مشخصات نشر: تهران: سپیدبرگ، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص.: مصور، جدول. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۹۳-۷۰-۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: نویسندگان به ترتیب حروف الفبا: سیدابراهیم اسکندری، آذین آیت‌اللهی، علیرضا خاتمی، علی خامسی‌پور، یحیی دولتی، محمد شیزپور، حسین طباطبایی، اعظم فتاحی، علیرضا فیروز، محمدمهدی گویا، الهه محمودی‌مقدم، مهشید ناصحی، منصور نصیری کاشانی. یادداشت: کتاب‌نامه.

موضوع: جذام (Leprosy)

موضوع: جذام (Leprosy) -- پیشگیری (Prevention)

موضوع: جذام (Leprosy) -- درمان (Treatment)

رده‌بندی کنگره: RC۱۵۴

رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۹۹۸

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۷۱۹۵۲۳

عنوان:

راهنمای بالینی تشخیص،

درمان و پیشگیری از جذام

نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر سید ابراهیم اسکندری، دکتر آذین آیت‌اللهی،

دکتر علیرضا خاتمی، دکتر علی خامسی‌پور، دکتر یحیی دولتی،

دکتر محمد شیزپور، دکتر حسین طباطبایی، دکتر اعظم فتاحی، دکتر علیرضا فیروز،

دکتر محمدمهدی گویا، الهه محمودی‌مقدم، دکتر مهشید ناصحی، دکتر منصور نصیری کاشانی

صفحه‌آرا: علی رضایی

ناشر: سپیدبرگ (۶۶۹۵۴۴۵۷)

چاپ و صحافی: ۱۲۸

شمارگان و نوبت چاپ: ۱۰۰۰ جلد - چاپ اول، پاییز ۱۳۹۸

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۹۳-۷۰-۲

فهرست مطالب

۹.....	کلمات اختصاری.....
۱۱.....	پیش گفتار.....
۱۳.....	فصل ۱: مقدمه.....
۱۳.....	تعاریف.....
۱۳.....	تاریخچه.....
۱۴.....	تاریخچه جذام در ایران.....
۱۴.....	تاریخچه جذام در ایران معاصر (۲۰۰ سال اخیر).....
۱۶.....	تاریخچه جذام در ایران (۵۰ سال اخیر).....
۱۸.....	جذام در ایران بعد از انقلاب اسلامی.....
۱۹.....	سرانجام سازمان مبارزه با جذام در ایران.....
۲۱.....	فصل ۲: دانش پایه.....
۲۱.....	همه گیرشناسی.....
۲۲.....	سبب شناسی.....
۲۴.....	بیماری زایی.....
۲۴.....	ایمنی شناسی.....
۲۶.....	ژنتیک.....
۲۷.....	فصل ۳: علایم بالینی.....
۲۷.....	طبقه بندی.....
۲۹.....	علایم بالینی.....
۲۹.....	جذام indeterminate.....
۲۹.....	جذام TT.....
۳۰.....	جذام BT.....
۳۰.....	جذام BB.....
۳۱.....	جذام BL.....
۳۱.....	جذام LL.....

۳۲	درگیری اعصاب محیطی.....
۳۳	جذام خالص عصبی (pure neural leprosy).....
۳۳	واکنش‌های ایمونولوژیک.....
۳۶	واکنش نوع ۱.....
۳۷	واکنش نوع ۲.....
۳۷	علایم سیستمیک.....

فصل ۴: روش‌های تشخیصی..... ۳۹

۳۹	تشخیص بالینی.....
۴۰	نکات ضروری و مهم در معاینه عصبی بیمار.....
۴۱	معاینه حس: حس لمس، لمس دست‌ها و پاها.....
۴۲	معاینه بیمار از نظر ضعف عضلانی در دست‌ها.....
۴۲	معاینه بیمار از نظر دروغ ضعف عضلانی در پاها.....
۴۲	معاینه بیمار از نظر علایم افتادگی.....
۴۳	معاینه بیمار از نظر ضعف عضلانی، سموت و مشکلات چشمی.....
۴۳	تشخیص افتراقی.....
۴۳	تشخیص آزمایشگاهی.....
۴۴	اسمیر پوستی.....
۴۴	هیستوپاتولوژی.....
۴۵	PCR و سرولوژی.....
۴۵	تست پوستی لپرومین.....
۴۶	تهیه اسمیر.....

فصل ۵: درمان و پیشگیری..... ۵۵

۵۵	درمان.....
۵۷	پیشگیری.....
۵۸	معلولیت.....
۶۱	پیشگیری از معلولیت‌ها.....
۶۲	سازمان جهانی بهداشت و درجه‌بندی معلولیت.....
۶۳	اندام‌ها.....

چشم‌ها.....	۶۳
درجه‌بندی کلی بیمار.....	۶۴
شاخص درجه دو معلولیت و اشاره‌ای بر وضعیت آماری معلولیت ناشی از جذام در ایران و جهان.....	۶۴
منابع.....	۶۵
فصل ۶: ترجمه راهنمای سازمان بهداشت جهانی (۲۰۱۸).....	۶۷
ساب مسئولیت عمومی.....	۶۸
ساب بخاری‌ها.....	۶۹
همکاران.....	۶۹
گروه توسعه در ویرال.....	۷۰
متخصص روش تحقیق.....	۷۱
مرور نظام‌مند.....	۷۱
گروه داور خارجی.....	۷۱
گروه مدیریت WHO.....	۷۲
آسیای جنوب شرقی.....	۷۳
خلاصه مراحل اجرایی طرح.....	۷۳
زمینه.....	۷۳
مبانی و روش‌ها.....	۷۴
خلاصه راهنمای بالینی.....	۷۶
تشخیص جذام.....	۷۶
درمان جذام.....	۷۷
پیشگیری از جذام به‌صورت پروفیلاکسی دارویی.....	۷۸
قسمت اول: مراحل تهیه راهنمای بالینی.....	۸۱
۱. مقدمه.....	۸۱
۲. دلایل.....	۸۵
۳. مخاطب هدف.....	۸۶
۴. اهداف.....	۸۷
۵. روش‌ها.....	۸۷

۶. پرسش‌های کلیدی.....	۹۰
۷. روش‌های مرور نظام‌مند.....	۹۵
۸. ارزیابی کیفیت شواهد.....	۹۶
۹. ارزش‌ها، اولویت‌ها و ملاحظات اخلاقی.....	۹۷
۱۰. تدوین راهنمای بالینی.....	۹۹
قسمت دوم: راهنمای بالینی.....	۱۰۱
۱. تشخیص.....	۱۰۱
۲. درمان جذام.....	۱۰۴
۳. پیشگیری.....	۱۱۲
۴. اجرای ارزیابی.....	۱۱۷
۵. به‌روزرسانی.....	۱۱۸
قسمت سوم: اولویت‌های تحقیق.....	۱۱۹
۱. تشخیص جذام.....	۱۱۹
۲. درمان جذام.....	۱۱۹
۳. پیشگیری از جذام.....	۱۲۰
فصل ۷: پیوست‌ها.....	۱۲۱
پیوست ۱: خلاصه‌ای در مورد بررسی تضاد منافع.....	۱۲۱
دستورالعمل گروه توسعه.....	۱۲۱
بررسی متون.....	۱۲۵
پیوست ۲: جداول توصیه‌ها و شواهد.....	۱۲۶
پیوست ۳: راهنما برای بحث‌های گروهی متمرکز جهت شناسایی ارزش‌ها.....	۱۲۶
اولویت‌های افراد مبتلا به جذام.....	۱۷۶
پیامد بحث‌های گروهی متمرکز.....	۱۷۶
پیوست ۴: درجه‌بندی جداول و مقالات مروری.....	۱۸۰
منابع.....	۱۸۱

پیش‌گفتار

کتاب پیش رو، در پاسخ به نیاز، که برای داشتن یک کتاب مختصر، کاربردی و به اصطلاح «دم دستی» به زبان فارسی درباره بیماری «جذام» احساس می‌شد، تألیف شد. اندمیک‌بودن جذام در کشور و تعهد بین‌المللی برای کشف موارد جدید مبتلایان به این بیماری و کاستن معلولیت‌های ناشی از آن، برآورده کردن این نیاز را الزامی کرد. با این رویکرد، گروه مؤلفان که جملگی از متخصصان پوست - بیماری‌های عفونی و کارشناسان سلامت هستند و بیش‌ترین رابطه را با جنبه‌های مختلف بیماری - جذام - از اقدامات مدیریتی لازم در نظام سلامت و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در سطح کشور - درمان و مراقبت رودررو از مبتلایان به جذام - به‌ویژه طی سال‌های اخیر را داشته‌اند، لازم دیدند به این نیاز پاسخ گویند. سرانجام همت مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری مرکز آموزش و پژوهش بیماری‌های پوست و جذام دانشگاه علوم پزشکی تهران، این نیاز بالقوه را بالفعل کرد و کتاب حاضر آماده چاپ شد.

تردید نیست که کتاب حاضر به‌عنوان مرجع علمی جامعی برای بیماری جذام تألیف نشده است. افزودن بخش‌هایی به این کتاب که دربرگیرنده مباحث تخصصی‌تر مربوط به

این بیماری بود، نیل به آن مقصود را میسر می کرد، ولی ممکن بود به همان اندازه از میزان کاربردی بودن آن بکاهد؛ موضوعی که نه تنها با وضعیت حاضر بیماری جذام سازگار نیست، بلکه هدف مؤلفان این کتاب نیز نبوده است.

علی رغم آنکه بیش از دو دهه است که کشور ما از نظر مراحل کنترل بیماری جذام در سطح ملی در مرحله حذف (elimination phase) بیماری قرار دارد، ولی وضعیت تشخیص مواد جدید و شیوع جذام در ایران به گونه ای است که لازم است همه پزشکان به امکان مواجه شدن با بیماران مبتلا به جذام بیندیشند و در موارد مقتضی، آن را در تشخیص های افتراقی مدنظر قرار دهند. جذام یک بیماری است که تشخیص آن «بالینی» است و چنانچه فرد مبتلا، موقع تشخیص داده شده و به درستی درمان گردد، نه تنها باعث پیشگیری از رخ دادن عوارض و ملوئیت ها در خود فرد بیمار شده بلکه موجب پیشگیری از سرایت بیماری در جامعه نیز می شود. این موضوع اهمیت شناخت علایم ساده و تشخیص به موقع بیماری جذام را صد چندان می کند. از آنجا که ضروری است یکایک ارائه دهندگان خدمت سلامت در سطوح مختلف، رجمله پزشکان عمومی و متخصص، علایم این بیماری را بشناسند تا در صورت مواجهه با مودی مشکوک به آن اقدامات لازم را انجام دهند، خواندن این کتاب را به همه پزشکان، پیرایان، و سایر رشته های مرتبط با سلامت توصیه می کنیم.

در پایان، این اثر کوچک را به زبان «دکتر محمدحسین مبین» پزشک متخصص و منزه که عمر شریف خود را خالصانه صرف خدمت به مبتلایان بیماری جذام در کشور و به ویژه استان آذربایجان شرقی کرد و در مهرماه سال ۱۳۹۴ چشم از جهان فرو بست، تقدیم می داریم.

سادران دکتر محمدحسین مبین
(۱۳۰۶-۱۳۹۴)